

Sygn. akt I ACa 919/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Wiceprezes SA Jacek Gołaczyński (spr.)
Sędziowie:	SSA Tadeusz Nowakowski SSO del. Grzegorz Karaś
Protokolant:	Katarzyna Rzepecka

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2014 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **A. G. i Przedsiębiorstwa Producyjno- (...) sp. z o.o. we W.**

przeciwko **Skarbowi Państwa Naczelnikowi Urzędu Skarbowego W.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 15 kwietnia 2014 r. sygn. akt I C 1350/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów ad 1 i ad 2 po 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2014 r., sygn. akt I C 1350/12, Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w pkt I zasądził od strony pozwanej Skarbu Państwa Naczelnika Urzędu Skarbowego W. na rzecz strony powodowej Przedsiębiorstwa Producyjno- (...)

sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 92.125,27 zł z ustawowymi odsetkami od

17 lipca 2012 r. do dnia zapłaty; w pkt II oddalił dalej idące powództwo Przedsiębiorstwa Producyjno- (...) sp. z o.o. z

siedzibą we W.; w pkt III zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej Przedsiębiorstwa Producyjno- (...)

sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 8.224 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; w pkt IV zasądził od strony pozwanej Skarbu

Państwa Naczelnika Urzędu Skarbowego W. na rzecz powoda A. G. kwotę 86.481,75 zł z ustawowymi odsetkami od

13 października 2012 r. do dnia zapłaty; w pkt V oddalił dalej idące powództwo A. G.; w pkt VI zasądził od strony

pozwanej na rzecz powoda A. G. kwotę

7.952 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że mimo skutecznego zajęcia wierzytelności na rzecz powoda ad 1 Naczelnik Urzędu Skarbowego dokonał wypłaty zajętej części wierzytelności dłużnikowi – spółce (...), co doprowadziło do niemożności jego zaspokojenia, a w konsekwencji także do uszczuplenia zabezpieczonych kwot na rzecz drugiego wierzyciela – powoda ad. 2, wobec dokonanego ostatecznie podziału zabezpieczonej kwoty pomiędzy powodów. W sytuacji skierowania egzekucji do wskazanych wierzytelności należnych podatnikowi z tytułu rozliczeń podatkowych, organ podatkowy jako dłużnik zajętej wierzytelności miał obowiązek zastosować się do wezwań komornika oraz do obowiązków wynikających z zajęcia. Zgodnie z art. 902 k.p.c. do skutków niezastosowania się do wezwań komornika oraz do obowiązków wynikających z zajęcia odpowiednie zastosowanie znajduje art. 886 k.p.c., zatem dłużnik zajętej wierzytelności, który dokonał wypłaty zajętej części wierzytelności dłużnikowi, odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę. Powiązanie przyczynowe szkody z bezprawnym nawet i zawinionym naruszeniem przez dłużnika wierzytelności powinności wynikających z zajęcia prowadzi do tego, że w konsekwencji odpowiedzialność poddłużnika należałoby z reguły wyłączyć w takim zakresie, w jakim wierzyciel, realizując nabyte uprawnienia, mógł własnym działaniem zapobiec szkodzie. Z mocy zajęcia wierzyciel wstępuje bowiem we wszelkie prawa i roszczenia egzekwowanego przez siebie dłużnika (art. 902 w zw. z art. 887 § 1 k.p.c.). Stwierdziwszy, że naczelnik Urzędu Skarbowego zajętej wierzytelności nie przekazał stosownie do wezwania komornika, powód ad. 1 – realizując to uprawnienie swego dłużnika – miał możliwość wyegzekwowania co najmniej tego, co w dniu 19 czerwca 2012 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego wypłacił na rzecz (...) (...). W dacie zajęcia 13 czerwca 2012 r. do zwrotu dłużnikowi (...) (...) pozostawała kwota 490.881 zł i wystarczała ona na pokrycie wierzytelności obu powodów. Gdyby Urząd Skarbowy zrealizował zabezpieczenie, powód ad. 1 w dniu 19 czerwca 2012 r. dysponowałby kwotą 178.608 zł. Tymczasem zajęcie wierzytelności zrealizowane zostało tylko wobec powoda ad. 2 w wysokości 171.500,50 zł, a pozostała kwota w wysokości 319.383,50 zł została wypłacona spółce (...), pomimo złożonego prawidłowo wniosku o zajęcie tej kwoty na rzecz powoda ad. 1. Oceniając przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, Sąd Okręgowy stwierdził, że wskutek bezprawnego i zawinionego zachowania strony pozwanej powód ad 1 doznał szkody majątkowej, wobec niemożności jego zaspokojenia, co w konsekwencji doprowadziło też do uszczuplenia zabezpieczonych kwot na rzecz drugiego wierzyciela – powoda ad. 2, wobec dokonanego ostatecznie podziału zabezpieczonej kwoty pomiędzy obu powodów. Przesądza to o istnieniu związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy zachowaniem pozwanej a szkodą obu wierzycieli (powodów). Z przedłożonych dokumentów z prowadzonych postępowań egzekucyjnych przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o.o.: KM 1845/12 (z wniosku A. G.), KM 2128/12 (z wniosku (...)) i KM 3176/12 wynika, że dalsza egzekucja prowadzona przeciwko spółce (...) jest bezskuteczna. Jak wskazano w uzasadnieniu, szkoda powoda ad. 1 w wysokości 92.125,27 zł stanowi różnicę pomiędzy kwotą 167.125,27 zł wynikająca z tytułu wykonawczego oraz kwotą 75.000 zł przekazaną powodowi ad. 1 z zabezpieczonej przez komornika sądowego M. S. wierzytelności. Wysokość szkody, której doznał powód ad. 2, wynosi natomiast 86.481,75 zł. Powód ad. 2 nie uzyskał zaspokojenia w wysokości 86.481,75 zł, albowiem z uzyskanej w toku zabezpieczenia kwoty 171,500,50 zł na rzecz drugiego wierzyciela przekazano kwotę 85.018,75 zł, co wynika z dokumentów postępowania egzekucyjnego KM 1845/12. Rozstrzygnięcie co do odsetek uzasadnione było treścią art. 481 k.c. i art. 455 k.c.

Strona pozwana wniosła od powyższego wyroku apelację, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w części obejmującej pkt I, III, IV i VI i zarzucając mu:

- 1) w zakresie roszczenia powoda ad. 1: naruszenie przepisów art. 902 k.p.c. w zw. z art. 886 § 3 k.p.c. w zw. z art. 896 § 1 k.p.c. art. 797 § 1 k.p.c. w zw. z art. 831 § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 415 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że w niniejszej sprawie wystąpiły przesłanki odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa za szkodę;
- 2) na wypadek nieuwzględnienia powyższego zarzutu, w zakresie roszczenia powoda ad. 1: naruszenie przepisu art. 362 k.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na przyjęciu, że powód ad. 1 nie przyczynił się do powstania szkody, której kompensacji domaga się od pozwanego Skarbu Państwa, w sytuacji braku podjęcia wcześniejszych działań zmierzających do zabezpieczenia realizacji nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 27 lutego 2012 r., sygn. akt X GNc 108/12;

3) w zakresie roszczenia powoda ad 2: naruszenie przepisów art. 902 k.p.c. w zw. z art. 886 § 3 k.p.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 415 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, iż w niniejszej sprawie wystąpiły przesłanki odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa za szkodę, w szczególności adekwatny związek przyczynowy;

4) w zakresie roszczenia powoda ad. 1 i 2: naruszenie przepisów art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, iż powodowie wykazali, że egzekucja przeciwko dłużnikowi powodów (...) sp. z o. o. (po zmianie nazwy (...) sp. z o. o.) jest bezskuteczna.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, strona pozwana wniosła o:

1) zmianę wyroku w zaskarżonej części, tj. w punktach I, III, IV i VI poprzez oddalenie powództwa w części objętej punktami I, III, IV i VI wyroku oraz zasądzenie od każdego z powodów ad. 1 i ad. 2 na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej kosztów postępowania;

2) zasądzenie od każdego z powodów na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm prawem przepisanych;

ewentualnie o:

3) uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, tj. w punktach I, III, IV i VI oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz orzeczenia o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował możliwość zastosowania w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa w przedmiotowym stanie faktycznym art. 415 k.c. Zdaniem pozwanego kluczowe dla właściwego rozstrzygnięcia sprawy jest ustalenie, czy nadpłatę podatku uregulowaną w art. 72 i następujących ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. - Dz.U. z 2012 r., poz. 749) jak i należności przysługujące z tytułu zwrotu podatku VAT, o którym mowa w art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. - Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054) można zaliczyć do zakresu praw niezbywalnych. Zarówno w odpowiedzi na pozew, jak i w późniejszych pismach procesowych pozwany zwracał uwagę na wątpliwości dotyczące możliwości prowadzenia egzekucji z należności z tytułu nadpłat oraz zwrotu podatku VAT, których nie podzielił Sąd a quo, stwierdzając jedynie, iż charakter prawny wskazanych należności nie stanowi przeszkody do ich zajęcia w cywilnym postępowaniu egzekucyjnym. Zdaniem pozwanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku brak argumentów potwierdzających trafność przywołanej tezy. W ocenie apelanta należności z tytułu nadpłaty podatku oraz zwrotu podatku VAT powinny być kwalifikowane jako prawa niezbywalne w rozumieniu art. 831 § 1 pkt 3 k.p.c.

Ponadto w przypadku odmowy zajęcia wierzyciel nie może wytoczyć powództwa o zwrot nadpłaty (należności z tytułu zwrotu podatku VAT) przeciwko dłużnikowi egzekwowanego świadczenia, tj. Skarbowi Państwa – Naczelnikowi Urzędu Skarbowego, gdyż w przypadku takiego postępowania zachodziłaby niedopuszczalność drogi sądowej. Pozwany podniósł, że niepodzielenie przez Sąd Okręgowy zasadności zarzutu dotyczącego niedostatecznego zindywidualizowania wierzytelności, która miałaby podlegać zabezpieczeniu na skutek wniosku złożonego przez komornika sądowego B. B., jest sprzeczne z podstawowymi regułami rządzącymi egzekucją z wierzytelności – na podstawie art. 797 § 1 zd. 1 oraz art. 801 k.p.c. W przypadku egzekucji z wierzytelności, stanowiącej jeden ze sposobów egzekucji świadczeń pieniężnych, konieczne jest skonkretyzowanie oraz zindywidualizowanie wierzytelności, która będzie stanowiła przedmiot tejże egzekucji. W ocenie pozwanego zajęcie prawa majątkowego z tytułu zwrotu podatku VAT na rzecz podatnika dokonane w imieniu powoda ad. 1 nie mogło być skuteczne i nie mogło doprowadzić do zabezpieczenia roszczenia powoda ad 1 z uwagi na brak dostatecznego sprecyzowania wierzytelności mającej podlegać zajęciu. Jak wskazano w uzasadnieniu, w

zakresie roszczenia powoda ad 1 nie można dopatrywać się winy w działaniach dłużnika egzekwowanej wierzytelności. Naczelnik Urzędu Skarbowego W. nie mógł dokonać zajęcia należności

z tytułu nadpłaty podatku czy też zwrotu podatku VAT, ponieważ należności takie,

w ocenie pozwanego Skarbu Państwa, są wyłączone spod egzekucji na podstawie art. 831 § 1 pkt 3 k.p.c. Na brak przesłanki winy wskazuje dodatkowo niedostateczne zindywidualizowanie przez powoda ad 1 wierzytelności przysługującej (...)

(...)sp. z o.o. przeciwko Skarbowi Państwa – Naczelnikowi Urzędu Skarbowego W., co uniemożliwiłoby skuteczne wykonanie wniosku

o zabezpieczenie. Pozwany podtrzymał swoje stanowisko dotyczące zaniechania przez powoda ad. 1 podjęcia postępowania zabezpieczającego niezwłocznie po otrzymaniu nakazu zapłaty, ustaleniu majątku i rachunków bankowych dłużnika, które w tym okresie było możliwe i pozwoliłoby ustalić w sposób jednoznaczny prawa majątkowe, do których powód ad. 1 mógł skierować skuteczne zabezpieczenie przed datą 18 czerwca 2012 r. Biorąc pod uwagę fakt, iż powód ad. 1 jest przedsiębiorcą, od którego można wymagać dokładania należytej staranności w zakresie dochodzenia oraz egzekwowania wierzytelności, pozwany uznał powyższe okoliczności za dowód co najmniej przyczynienia się powoda ad. 1 do powstania szkody, co – jak zarzucono w uzasadnieniu – nie zostało uwzględnione przez Sąd I instancji. Pozwany wskazał ponadto, że zajęcie zabezpieczające realizowane w imieniu powoda ad. 2 zostało wykonane w całości. Fakt przyłączenia się przez powoda ad. 1 do egzekucji z wierzytelności objętej zabezpieczeniem przekazanym przez pozwanego na wniosek powoda ad. 2 nie obciąża pozwanego Skarbu Państwa. W przypadku roszczenia powoda ad. 2 czynności, z którymi wiąże on odpowiedzialność Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego W. nie były zawinione. Tym samym nie sposób uznać, iż w przypadku roszczenia powoda ad. 2 zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności deliktowej w szczególności wina i adekwatny związek przyczynowy warunkujące przypisanie odpowiedzialności pozwanemu Skarbowi Państwa. Pozwany zarzucił również, że powodowie nie wykazali, iż egzekucja przeciwko dłużnikowi powodów była bezskuteczna. W toku postępowania powodowie w tym zakresie nie przedstawili dowodów, jak również powyższa sytuacja nie została zbadana przez Sąd. Ze znajdującego się w aktach sprawy obwieszczenia o pierwszej licytacji nieruchomości nr KW (...) z dnia 31 grudnia 2013 r. Komornika sądowego R. W. w postępowaniu egzekucyjnym w sprawie sygn. akt KM 3176/12 wynika, że dłużnik (...) sp. z o.o. jest właścicielem ww. nieruchomości o wartości 2.470.000 zł. Co więcej, powodowie nie podjęli żadnych działań zmierzających do dochodzenia należności od członków zarządu obecnie (...) sp. z o. o. czyli osób faktycznie odpowiedzialnych za brak możliwości zaspokojenia się z majątku dłużnika na podstawie art. 299 kodeksu spółek handlowych.

Powodowie ad. 1 i 2 złożyli odpowiedzi na apelację.

Powód ad. 1 w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda ad. 1 kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm. W uzasadnieniu podniósł, że chybiony jest zarzut, że jego wniosek o zabezpieczenie wierzytelności (...) sp. z o.o. przysługującej od Naczelnika Urzędu Skarbowego W. był nieprecyzyjny, a wierzytelność nie została

w prawidłowy sposób skonkretyzowana i zindywidualizowana, co uniemożliwiało jej identyfikację. Powód ad. 1 przedstawił do akt dokument w postaci wniosku

o zabezpieczenie roszczenia, kierowanego do Komornika Sądowego dla W. B. B., w którym domagał się zajęcia m.in. wierzytelności należnej dłużnikowi (...) sp. z o.o. z tytułu podatku dochodowego, podatku VAT oraz innych wzajemnych rozliczeń. W aktach sprawy figuruje również zajęcie wierzytelności dokonane przez Komornika Sądowego dla W. skierowane do Naczelnika Urzędu Skarbowego W., dokonane zgodnie z wnioskiem powoda ad. 1. Powód ad 1 nie zgodził się również z argumentacją pozwanego, jakoby należności z tytułu zwrotu podatku VAT stanowią prawa niezbywalne i nie mogą być przedmiotem zajęcia, a następnie egzekucji. Egzekucja powoda ad. 1 skierowana była do konkretnych należności pieniężnych przysługujących podatnikowi/dłużnikowi od Skarbu Państwa reprezentowanego przez pozwaną. Zajęciu podlegały zatem wierzytelności należne dłużnikowi od pozwanej wynikające z rozliczeń podatkowych, w postaci środków zaksięgowanych na koncie jako nadpłata, a nie abstrakcyjne „uprawnienie publicznoprawne”. Nadto powód ad 1 wskazał, że podnoszona przez pozwaną kwestia określenia przedmiotu zajęcia i bezskuteczności zajęcia zostały zgłoszone dopiero na etapie procesu. Wskazano również, że

wbrew twierdzeniom pozwanej powód ad. 1 nie przyczynił się swoim działaniem/zaniechaniem do powstania szkody. Powód ad. 1 skierował wniosek do Komornika o wszczęcie postępowania zabezpieczającego niezwłocznie po uzyskaniu informacji o problemach (...) spółki (...). Na skutek działań w/w spółki powód ad. 1 popadał w kłopoty finansowe i miał trudności z płynnością finansową. Po uzyskaniu przekonania o dużym prawdopodobieństwie skuteczności postępowania zabezpieczającego polegającego na zajęciu wierzytelności dłużnika w Urzędzie Skarbowym dla W. podjął ryzyko złożenia wniosku

o zabezpieczenie roszczenia i dokonania opłaty na rzecz Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)B. B.. Nie mógł przy tym przewidzieć, że organ skarbowy, uchylając wszelkim obowiązującym w tym zakresie przepisom, nie wykona ciężącego na nim obowiązku dokonania zajęcia. Powód

ad. 1 podzielił ustalenia i poglądy Sądu I instancji w kwestii bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko dłużnikowi. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że spółka ta jest niewypłacalna, nie posiada żadnego majątku, z którego egzekucja mogłaby zaspokoić roszczenia powodów, a samo formalne trwanie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości obciążonej hipotecznie ponad jej wartość, z kolejnością wcześniejszych hipotek uniemożliwiająca jakiegokolwiek zaspokojenie się powodów, nie może jeszcze świadczyć o jakichkolwiek szansach na odzyskanie długu.

Powód ad. 2 w złożonej odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji

i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda ad. 2 kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm prawem przepisanych. Zdaniem powoda ad. 2 wierzyciele – powód ad. 1 i ad. 2

z należytą starannością dokonali wszelkich czynności zmierzających do zaspokojenia swoich wierzytelności przysługujących im od (...) (...) sp. z o.o., w szczególności składając wnioski o zabezpieczenie swoich wierzytelności do Komorników Sądowych, w sposób precyzyjny, skonkretyzowany i zindywidualizowany wskazali ewentualne sposoby zabezpieczenia ich roszczeń. Korzystając z uprawnień wynikających z przepisów prawa, powód ad. 2 domagał się m.in. zabezpieczenia wierzytelności (...) sp. z o.o. przysługującej jej od Naczelnika Urzędu Skarbowego W., bowiem z informacji przez niego uzyskanych wynikało, że jest duże prawdopodobieństwo skutecznego zabezpieczenia przedmiotowej wierzytelności. Mimo że pierwotnie doszło do skutecznego zajęcia całości przysługującej powodowi ad. 2 wierzytelności, jak się okazało, postępowanie Naczelnika Urzędu Skarbowego doprowadziło do uszczuplenia zabezpieczonej na rzecz powoda ad. 2 kwoty wobec dokonanego przez Komornik M. S. (2) podziału zabezpieczonej kwoty pomiędzy powodów; Naczelnik Urzędu Skarbowego dokonał wypłaty pozostałej części wierzytelności dłużnikowi, pomimo złożonego również prawidłowo wniosku o zajęcie tej kwoty na rzecz powoda ad. 1. Konsekwencją zawinionego zachowania strony pozwanej jest to, iż powodowie zostali pozbawieni możliwości wyegzekwowania dalszych kwot należności, bowiem egzekucja prowadzona przeciwko (...) sp. z o.o. jest bezskuteczna.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za swoje dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, które znalazły potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie i stały się podstawą przyjęcia prawidłowego rozstrzygnięcia.

Należy wskazać po pierwsze, że wbrew argumentom przytoczonym w apelacji brak podstaw do zastosowania w przedmiotowej sprawie art. 831 § 1 pkt 3 k.p.c., przewidującego wyłączenie spod egzekucji praw niezbywalnych. Sąd Apelacyjny powołuje się na zasługujące na aprobatę stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 listopada 2005 r., sygn. akt I CK 167/05 (Legalis nr 97936), rozstrzygające istniejące wcześniej w judykaturze wątpliwości, czy uprawnienia dłużnika do zwrotu nadwyżki podatku od towarów i usług mogą być przedmiotem egzekucji. Zgodnie z wykładnią przyjętą w cyt. wyroku ograniczenie egzekucji na podstawie art. 831 § 1 pkt 3 k.p.c. nie dotyczy kwoty różnicy podatku podlegającej zwrotowi, gdy na skutek złożenia przez dłużnika deklaracji w celu skorzystania z prawa do pomniejszenia podatku uruchamiany był mechanizm zwrotu kwoty różnicy podatku (nadwyżki podatku naliczonego nad należnym). Tego stanowiska nie podważa okoliczność, że instytucja zwrotu tej

kwoty była uregulowana autonomicznie w ustawie o podatku od towarów i usług. Przepisy owej ustawy dotyczące postępowania w przedmiocie zwrotu różnicy podatku nie zawierały bowiem wyraźnych wyłączeń odnośnie do prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Stosownie do art. 831 § 1 pkt 3 k.p.c. egzekucji nie podlegają prawa niezbywalne,

tj. takie, które nie mogą być skutecznie przeniesione na inną osobę. Jeżeli natomiast na podstawie takiego prawa dłużnik otrzymał już konkretne świadczenia majątkowe (np. pieniądze), to egzekucja z przedmiotu tego świadczenia jest dopuszczalna. Sąd Najwyższy uznał egzekucję za dopuszczalną również wtedy, gdy dłużnik wprowadził świadczenia jeszcze nie otrzymał, ale mu je przyznano, albo też dłużnik na podstawie prawa niezbywalnego wystąpił już o pewne świadczenie majątkowe (zob. też I. Gil, Komentarz do art. 831 k.p.c., [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, red. E. Marszałkowska-Krześ, Legalis 2014; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt I ACa 783/13).

Nie znajduje również uzasadnienia zarzut braku dostatecznego sprecyzowania przez powoda ad. 1 wierzytelności podlegającej zajęciu, co warunkuje przeprowadzenie egzekucji. Zgodnie z zasługującymi na aprobatę ustaleniami Sądu I instancji powód ad. 1 określił we wniosku o przeprowadzenie egzekucji sposób wyegzekwowania dochodzonych należności egzekucji i wskazał majątek dłużnika, z jakiego egzekucja ma być prowadzona, podając, że domaga się prowadzenia egzekucji z wszelkich wierzytelności należnych dłużnikowi od Urzędu Skarbowego. Tym samym spełnione zostały wymogi określone w art. 797 § 1 zd. 1 w zw. z art. 801 k.p.c.

Za nietrafne należy ponadto uznać sformułowane przez stronę pozwaną zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa materialnego w zakresie ustalenia przez Sąd Okręgowy przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa za wyrządzoną szkodę. Dłużnik zajętej wierzytelności, który dokonał wypłaty zajętej części wierzytelności dłużnikowi, odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę (art. 902 w zw. z art. 886 § 3 i 887 § 1 k.p.c.). Jak słusznie ustalił Sąd I instancji, w okolicznościach sprawy po stwierdzeniu, że naczelnik Urzędu Skarbowego nie przekazał zajętej wierzytelności stosownie do wezwania komornika, powód ad. 1 jako wierzyciel, który wstąpił we wszelkie prawa dłużnika, mógł przystąpić do egzekucji co najmniej tego, co w dniu 19 czerwca 2012 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego wypłacił na rzecz (...) sp. z o.o. Dokonując oceny podstaw odpowiedzialności zgodnie z ogólnymi zasadami wynikającymi z art. 415 k.c., prawidłowo Sąd I instancji przyjął, że bezprawne i zawinione działanie pozwanego pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z powstaniem szkody po stronie zarówno powoda

ad. 1 – poprzez uniemożliwienie mu zaspokojenia należności, jak i powoda ad. 2 –

w związku ze zmniejszeniem kwot pierwotnie skutecznie zabezpieczonych na jego rzecz, wskutek dokonanego przez komornika podziału zabezpieczonej kwoty pomiędzy obu wierzycieli. Nie sposób ponadto podzielić twierdzeń apelującego odnoszących się do przyczynienia się do powstania szkody przez powoda ad. 1. Zadośćuczynił on bowiem standardom należytej staranności, składając wniosek

o wszczęcie postępowania zabezpieczającego niezwłocznie po uzyskaniu informacji o problemach finansowych dłużnika, a następnie po uzyskaniu informacji

o prowadzonym przeciwko dłużnikowi postępowaniu egzekucyjnym przez Komornika M. S. wniósł o przekazanie jej wniosku egzekucyjnego. W efekcie uzyskał kwotę 75.000 zł, o którą została pomniejszona wysokość odszkodowania dochodzonego od pozwanego Skarbu Państwa.

Nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 233 § 1 w zw.

z art. 232 k.p.c. Przeprowadzona przez Sąd Okręgowy ocena dowodów zaferowanych przez powodów (dokumenty postępowań egzekucyjnych), oparta na wszechstronnym rozważeniu zebranego w sprawie materiału procesowego, dała podstawy do przyjęcia, że prowadzona przeciwko dłużnikowi egzekucja jest bezskuteczna. Sąd I instancji spełnił zatem kodeksowe wymogi odnoszące się do zasady swobodnej oceny dowodów, co znalazło wyraz w wywodach zwartych

w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W świetle przytoczonych powyżej okoliczności, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak na wstępie.

bp